

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/16/2017
Identifikačné číslo spisu: 3016200491
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3016200491.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: G. N., bytom B., zastúpený advokátom JUDr. Jánom Váškom, AK so sídlom v Prievidzi, Podjavorinskej 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.04.2016 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.08.2016 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.05.2016, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/115/2016-46 zo dňa 16.01.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/115/2016-46 zo dňa 16. januára 2017 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.04.2016 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.08.2016 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.05.2016. Odporkyňa napadnutým rozhodnutím zo dňa 05.04.2016 podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z. alebo zákon“) od XX.XX.XXXX priznala navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 725,20 Eur mesačne. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.08.2016 bol navrhovateľovi podľa § 65, §274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od XX.XX.XXXX priznaný starobný dôchodok v sume 725,20 Eur mesačne. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.05.2016 bol navrhovateľovi podľa § 65, §274, § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od XX.XX.XXXX zvýšený starobný dôchodok v sume 744,60 Eur mesačne.

Krajský súd dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľa nie je možné priznať úspech.

Ako vyplynulo z odôvodnenia rozsudku krajského súdu pôvodne napadnutým rozhodnutím zo dňa

05.04.2016 odporkyňa rozhodla o priznaní starobného dôchodku podľa platných predpisov o sociálnom poistení a na podkladoch, ktoré mala vo svojej evidencii a boli priložené k žiadosti o starobný dôchodok (tzv. systémové, základné rozhodnutie). Na podklade námietok navrhovateľa odporkyňa znovu posúdila jeho dôchodkové nároky a vydala rozhodnutie zo dňa 16.08.2016 (zmenové), ktorým doplnila odôvodnenie napadnutého rozhodnutia k zmene spôsobu výpočtu starobného dôchodku, v ktorom mu zohľadnila obdobie poberania úrazovej renty od 22.03.2004 do 31.12.2015, ako aj vymeriavací základ v období od 01.01.2004 do 31.12.2015, ktorý získal u zamestnávateľa Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. a zistila, že k zmene sumy starobného dôchodku nedošlo. Toto rozhodnutie je vo výroku identické, ako pôvodne napadnuté, zmena je len v jeho podrobnejšom odôvodnení. Rozhodnutím zo dňa 27.05.2016 odporkyňa zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa od XX.XX.XXXX na sumu 744,60 Eur mesačne po započítaní vymeriavacieho základu za obdobie dôchodkového poistenia od 08.04.1986 do 31.12.1986. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutia vo všetkých ich častiach a dospel k záveru, že tieto sú vecne správne.

Poukázal na znenie ustanovenia § 65 ods.1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 555/2007 Z. z., podľa ktorého poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia zákona, dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak. Iný dôchodkový vek sa pripúšťa len pre ženy, ktoré zodpovedajú podmienkam uvedeným v § 65 ods. 4 až 8 zákona a pre poistencov, ktorí do 31.12.2000 získali dobu zamestnania vo zvýhodnenej I. pracovnej kategórii (§ 274 zákona).

Odišne zákon určuje dôchodkový vek v prechodnom ustanovení § 274 zákona, podľa ktorého sa zachovávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnania do I. a II. pracovnej kategórie, ktoré sa priznávajú podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003. Nároky vyplývajúce z výkonu služby v I. kategórii funkcií vzhľadom na § 274 zákona sa zhodnocujú bez ohľadu na to, či išlo o výkon služby policajtov a vojakov, alebo o výkon iného zamestnania, alebo o kombináciu týchto činností. Vzhľadom na to, že suma starobného dôchodku u navrhovateľa určená podľa zákona v znení neskorších predpisov bola vyššia (723,30 Eur) než suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003 (306,02 Eur) a to aj so zohľadnením obdobia v I.AA pracovnej kategórii, starobný dôchodok mu patrí vo vyššej sume.

Podľa § 82b zákona v znení zákona č. 140/2015 Z. z. nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku vzniká, ak poberateľ tohto dôchodku

- a) získal najmenej 30 rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia,
- b) uplatnil si nárok na pozostalostný dôchodok podľa zákona v znení neskorších predpisov, nárok na dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nárok na pozostalostný dôchodok na základe zmluvy o poistení dôchodku zo starobného dôchodkového sporenia podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak boli splnené podmienky nároku na dôchodok podľa uvedených právnych predpisov, a
- c) suma starobného dôchodku vrátane sumy pozostalostného dôchodku podľa zákona v znení neskorších predpisov, sumy dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, sumy pozostalostného dôchodku na základe zmluvy o poistení dôchodku zo starobného dôchodkového sporenia podľa zákona č. 43/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, sumy dôchodku vyplácaného z cudziny nedosahuje sumu minimálneho dôchodku zodpovedajúcu získanému počtu rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia.

Ako uviedol krajský súd navrhovateľ k 01.07.2015 (k účinnosti zákona č. 140/2015 Z. z.) získal 39 rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia. Suma minimálneho dôchodku je určená tiež v závislosti od sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, ktorá j 01.01.2015 predstavuje 198,09 Eur mesačne. Suma minimálneho dôchodku za 39 rokov kvalifikovaného obdobia je 154 % sumy životného minima a za každé ďalšie roky sa zvyšuje konkrétnymi percentuálnymi sumami uvedenými v zákone. V posudzovanej veci suma minimálneho dôchodku je 305,10 Eur mesačne. Suma starobného dôchodku navrhovateľa je 725,20 Eur mesačne a je vyššia ako suma minimálneho

dôchodku, a preto navrhovateľovi nevznikol nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku.

Podľa § 82 ods. 1 zákona, dôchodkové dávky vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodkové dávky priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 82 ods. 2 zákona, dôchodkové dávky sa zvyšujú od 1. januára príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistených podľa odseku 1. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania.

Podľa § 112 zákona sa určujú zmeny v nároku na dávku, zmeny v nároku na výplatu dávky a zmeny sumy dávky.

Zo spisuje je preukázané, že navrhovateľ dôchodkový vek dosiahol dovŕšením 55 rokov veku, t. j. XX.XX.XXXX a to za použitia § 65 ods. 2, § 274 zákona v znení zákona č. 140/2015 Z. z. a ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Pre výšku starobného dôchodku mu bola zhodnotená celá preukázaná doba zamestnania. Výmeriavacie základy, z ktorých bol zistený priemerný osobný mzdový bod na výpočet starobného dôchodku boli zhodnotené podľa vyhotovených evidenčných listov nachádzajúcich sa v evidencii odporkyne, ktoré boli zároveň potvrdené príslušnými zamestnávateľmi. Presný rozpis je uvedený v osobnom liste dôchodkového poistenia, ktorý mu bol doručený a je prílohou rozhodnutia, preto súd naň poukazuje.

Krajský súd konštatuje, že dôchodkové dávky navrhovateľa sú vypočítané správne. Odporkyňa v zmenovom rozhodnutí podrobne popísala akým spôsobom a na základe akej právnej úpravy bol navrhovateľovi zohľadnený pre nárok na starobný dôchodok výmeriavací základ za obdobie poberania úrazovej renty od 22.03.2004 do 31.12.2015, ďalší výmeriavací základ získaný u zamestnávateľa Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., spôsob výpočtu so zohľadnením obdobia odpracovaných rokov v I.AA pracovnej kategórii podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2003. K namietanej skutočnosti, že odporkyňa vydáva rozhodnutia a potom ich mení, je treba uviesť, že takýto postup vyplýva z jej zákonnej právomoci, lebo pri zmene podmienok poistenca je povinná vydať zmenové rozhodnutia. V posudzovanej veci nebolo zistené, že by bolo došlo k zníženiu sumy starobného dôchodku, ako to bolo uvádzané pred súdom. Hoci zmenové rozhodnutie k pôvodnému bolo vydané časovo neskôr (16.08.2016) ako rozhodnutie o zvýšení starobného dôchodku (27.05.2016) táto okolnosť nespôsobuje vecnú nesprávnosť dôchodkovej dávky, ktorá je navrhovateľovi vyplácaná. Preukázateľné námietky navrhovateľa boli v preskúmvacom konaní zohľadnené a námietky týkajúce sa jeho subjektívneho pocitu nie sú predmetom konania.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 220 O.s.p. zmenil, rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.04.2016 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 16.08.2016 a zo dňa 27.05.2017 zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

Podľa jeho názoru rozhodnutia odporkyne sú nepreskúmateľné, postup odporkyne pri ich vydávaní je nelogický a je v rozpore so zákonom.

Opakovane uviedol, že pri vydávaní rozhodnutia zo dňa 04.05.2016 nebola zohľadnená skutočnosť, že navrhovateľ bol poberateľom úrazovej renty, čo nebolo následne zohľadnené pri výpočte starobného dôchodku. Napriek tomu, že opravný prostriedok bol predložený súdu a vo veci nebolo právoplatne rozhodnuté, odporkyňa vydala dňa 27.05.2016 ďalšie rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi zvýšila starobný dôchodok na sumu 744,60 Eur mesačne po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 08.04.2016 do 31.12.2016. Navrhovateľ považuje za nesporné, že odporkyňa mala rozhodnutie zo dňa 05.04.2016 zrušiť.

Podľa názoru navrhovateľa ani z rozhodnutia odporkyne zo dňa 27.05.2016 nevyplýva, že by odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku brala do úvahy, že navrhovateľ poberal úrazovú rentu, ktorá mu mala byť pri výpočte starobného dôchodku zohľadnená ako zárobok podľa § 293o ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Následne odporkyňa vydala ďalšie rozhodnutie zo dňa 16.08.2016, ktorým opäť navrhovateľovi zmenila výšku starobného dôchodku a tento znížila na sumu 725,60 Eur mesačne, pričom sa opäť z tohto rozhodnutia nedá zistiť skutočnosť, či bola pri výpočte braná do úvahy úrazová renta.

Navrhovateľ je toho názoru, že súd mal všetky tri rozhodnutia vydané odporkyňou posúdiť ako absolútne nelogické. Súd svoj rozsudok neodôvodnil skutkovo a právne akceptovateľným spôsobom, vôbec sa nevyjadril k otázke, ako môžu byť platné rozhodnutia odporkyne, ktoré sú odlišné vo výrokovej časti a nelogický je aj ich časový sled.

Odporkyňa k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní považuje za neopodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom súdneho konania prvostupňového ako i odvolacieho bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.04.2016, ktorým bol navrhovateľovi podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. priznaný starobný dôchodok od XX.XX.XXXX v sume 725,20 Eur mesačne.

Ako vyplynulo z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis odporkyne, na základe podaného opravného prostriedku odporkyňa opätovne posúdila dôchodkové nároky navrhovateľa a vydala zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.08.2016, ktorým doplnila odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, pričom výrok napadnutého rozhodnutia zo dňa 05.04.2016 ostal nezmenený. V uvedenom rozhodnutí zo dňa 16.08.2016 podrobne opísala akým spôsobom a na základe akej právnej úvahy bol navrhovateľovi pre nárok na starobný dôchodok zohľadnený vymeriavací základ za obdobie poberania úrazovej renty od 22.03.2004 do 31.12.2005, doplnila spôsob výpočtu starobného dôchodku navrhovateľa podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2003 a podrobne popísala, akým spôsobom bolo navrhovateľovi zohľadnené obdobie odpracované v I.AA pracovnej kategórii. V odôvodnení zároveň uviedla, že pre nárok na starobný dôchodok bol navrhovateľovi v období od 01.01.2004 do 31.12.2005 zhodnotený aj vymeriavací základ, ktorý získal u zamestnávateľa Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. V odôvodnení zmenového rozhodnutia zároveň odporkyňa doplnila spôsob výpočtu starobného dôchodku navrhovateľa podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2003, čím zároveň podrobne popísala akým spôsobom bolo navrhovateľovi zohľadnené obdobie odpracované v I.AA pracovnej kategórii. Vzhľadom na to, že suma starobného dôchodku navrhovateľa určená podľa zákona č. 461/2003 Z. z. bola vyššia ako suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (so zohľadnením obdobia v I.AA pracovnej kategórii), starobný dôchodok patrí navrhovateľovi v tejto sume. Zmenovým rozhodnutím odporkyňa doplnila odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, k zmene spôsobu výpočtu starobného dôchodku a ani k zmene sumy starobného dôchodku nedošlo.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.05.2016 bol navrhovateľovi podľa § 64, § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšený starobný dôchodok na sumu 744,60 Eur mesačne po započítaní vymeriavacích základov za obdobie dôchodkového poistenia od 08.04.1986 do 31.12.1986.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku zo dňa 24.05.2016, ktorý bol doručený Krajskému súdu v Trenčíne dňa 26.05.2016, uviedol, že rozhodnutie, ktorým mu bol priznaný starobný dôchodok, považuje za nesprávne a nezákonné, pretože nesprávne hodnotí skutkový stav a nesprávne aplikuje na tento stav zákonné ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého treba v mojom prípade priznanie starobného dôchodku posudzovať. Hoci je nesporné a túto skutočnosť zdôrazňujem, že mi odporkyňa vyplácala úrazovú rentu a tá istá odporkyňa mi priznala starobný dôchodok, v prípade priznania starobného dôchodku už odporkyňa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. nepostupovala a tento zákon porušila. Mne mal byť priznaný starobný dôchodok a keďže som poberal úrazovú rentu, mali mi byť sumy úrazovej renty pri výpočte starobného dôchodku brané do úvahy ako zárobok s poukazom na § 293o ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. čo sa však v mojom prípade nestalo a pri výpočte starobného dôchodku som bol týmto poškodený. Poukazujem na to, že som dlhodobo pracoval vo zvýhodnenej pracovnej kategórii I.AA a výška môjho dôchodku nezodpovedá tejto skutočnosti, hoci nároky zo zvýhodnenej pracovnej kategórie sú zachované až do roku 2023.

Odvolací súd konštatuje, že navrhovateľ žiadnym právne relevantným spôsobom nepreukázal nezákonnosť napadnutých rozhodnutí odporkyne. Neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že odporkyňa neposúdila nárok navrhovateľa na starobný dôchodok v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z., a že by aj jeho sumu nevypočítala podľa platných právnych predpisov. Nespochybil ani skutočnosť, že odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku vychádzala z podkladov, ktoré má k dispozícii vo svojej evidencii, a ktoré boli predložené navrhovateľom k žiadosti o starobný dôchodok.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa posúdila nárok na starobný dôchodok a jeho sumu vypočítala v súlade so zákonom a táto zodpovedá obdobiu dôchodkového poistenia navrhovateľa a sume jeho vymeriavacích základov za kalendárne roky rozhodujúceho obdobia.

Odvolací súd zhodne s názorom odporkyne udáva, že navrhovateľ je povinný preukázať nezákonnosť rozhodnutia odporkyne a jeho nepreskúmateľnosť poukázaním na konkrétne ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. Je povinný preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenia a na zánik nároku na dávku. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia nie je spôsobená tým, že navrhovateľ nesúhlasí s rozhodnutím.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne, ktoré bolo podľa jeho názoru náležite odôvodnené, za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňi náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.